Aydın

İKİNCİ YIL
No : 463
CUMA
24
Şubat 1939

İdare yeri
Aydın
C. H. P.
Basımevi

Sayısı : 100 Para — PAZARTESİDEN BAŞKA HER GÜN ÇIKAR SİYASİ HALK GAZETESİ — Sayısı : 100 Para

Gerekirse yeni inkılâplar

Kemal Ünal

Sayın Başbakan doktor Refik Saydam, halkevlerinin yedinci yıldönümü ve yeniden 158 halkvinin açılış töreninde özlü nutuklardan birini söyledi. Nutukta halkevlerinin şimdiye kadar başardığı işlerle bundan sonra yapacağı hizmetler güzel izah edilmiştir.

Doktor Refik Saydam, halkevinde çalışmanın, uyanık ve aydın bir insan için bir vatanperverlik tezahürü olduğu kadar bir münevverlik vazifesi de olduğunu söylediler. Bununla, bütün yetişmiş olanlar, Halkevlerindeki yetiştiricilik hizmetine iki katlı bir mükellefiyetle çağrılmış oluyor. Münevver zümre bu asîl sese, yeni açılanlarla birlikte sayıları ve yıllar ilerledikçe çalışma sahaları biraz daha artmış olan 367 Halkevinin çatısı altında cevap verecektir.

Sayın Başbakan, "bu hazırlayıcı toplantıdan istifade ederek içtimaî ve ferdî hayatımız bakımından en ehemmiyet verdiğimiz bir noktayı tebarüz ettirmek istemişlerdir: bu nokta, türk inkılâbıdır. "Medeniyet âlemi içinde Türkiye: ancak, yurddaşların kafasına, vicdanına, enerjisine hürriyet ve inkişaf imkânlarını veren bu inkılâp zihniyeti ve neticeleri sayesinde, hakikî yüksek mevkiini alacaktır. „ İnkılâpçı vasfımızın mânasını da B. Refik Saydam şu cümlede izah etmişlerdir : " Hem yaptığımız inkılâpları göz bebeğimiz gibi daima koruyacağız, hem de türk cemiyetini medeniyette en yüksek seviyeye erdirmek için gerekirse başka inkılâpları yapmakta tereddüt etmiyeceğiz.„ Başbakan bu inkılâpların hayatî ehemmiyetini Millî Şef İnönünün şu cümlesinden nakletderek anlatmak istediler: Türk milletini az zamanda büyük bir medeniyet seviyesine en kısa yoldan temiz cemiyet hayatının feyizli terakki yollarını açmış olan inkılplar, kalp ve vicdanımızın en aziz varlıklarıdır.„

Kemalizm diye vasıflandırdığımız bu aziz varlıklar, bir insan ömriyle ölçülmiyecek ve bilâkis bir milletin sonsuz hayatı içinde kurtarıcı ve kurucu tesirini kalp ve vicdanlarda her zaman hissettirecek kuvvetlerdir. Millî dehamızda asırlarca yatan fazilet ve kıymetin asîl kuvetleri, ebedî Şefin elinde yaşatıcı birer hüviyet aldı. Millet hayatının her şubesine temasta ayrı bir ad alan bu değişmeler, bu inkılâplar, Atatürkün en büyük inkilâpçı olarak yetiştirdiği Millî Şefin eliyle de bize çok feyizli neticeler verecektir. Onları filhakika göz bebeğimiz gibi koruyacağız. Gene sayın Başbakanla birlikte bütün vicdanlar duymaktadır ki "bu milletin medeniyette en yüksek seviyeye erişmesi için gerekirse başka inkılâplara da„ hazır bulunuyoruz. Kemalizmin yalnız korunması için değil, onun büyük sahibi türk milletinin saadet ve refahı için gereken her inkılâbı, bu memleket başında şefi ve yüreğinde imaniyle her zaman yapacaktır.

İnönü devrinin parolası şu oluyor : İnkılâbı korumak ve gereken yeni inkılâpları yapmak. Kemalizmin türk ruhunda uyandırdığı müstesna kabiliyet, şimdiye kadarki inkılâplarda olduğu gibi bundan sonrakilerde de bizi muvaffak kılacaktır. Bu inkılâplar nelerdir, bunların ne nevini ne de hududunu çizmeğe imkân vardır, ancak türkün ilerilik hamlesiyle yüksek şuuru, Milli Şefinin asîl rehberliğiyle en iyi tedbirleri vaktinde bulmakta ve isabetle takdir etmekte yanılmıyacaktır. Ve Kemalizm nesli bu inan içinde yarına emniyetle bakmakta ve yarın için çalışmaktadır.

B. Lebron

Iran şahına bir dostluk telgrafı gönderdi

Tahran, 22 — İran veliahdinin yakında yapılacak evlenme merasimi dolayısile Fransız Cumhur reisi B. Lebron Şahinşaha bir telgraf çekerek kendisinin ve Fransız milletinin İran milletine olan dostluk ve sevgisini bildirmiştir.

Reisicumhur; siyasî münasebatın munkati bulunması dolayısile bu merasime istediği şekilde iştirak edemiyeceğini bildirmiştir.

Şahinşah Rıza Pehlevi han B. Lebrona teşekkür etmiş ve bu fırsattan istifade ederek diplomasi münasebatın inkıtaı sebeplerini tekrar bildirmiştir. a.a.

Irak kabinesi fesh edildi

Bağdad 23 — Hükümetle teşriki mesaisi meselesinde ihtilâf çıktığından parlâmento feshedilmiştir.

Yeni intihap tarihi henüz tesbit edilmemiştir. a.a.

B. Çemberlayn'ın çok mühim bir nutku

Ingiliz Başvekili silâhların çoğalması bir huzursuzluk doğurmuştur diyor

Londra 23 — Başvekil Çemberlayn dün akşam Langşirde söylediği bir nutukta ezcümle her tarafta müdhiş silâhların teraküm̈ünden dolayı bir nevi huzursuzluk hissediyoruz. Bunun önüne geçmenin imkânı yoktur. Hafif de olsa her hangi bir hâdisenin ölüm makinesini doğuracağından korkuyoruz. Nifakları ortadan kaldırmak ıçin hiç bir fedakârlıktan çekinmiyeceğiz demiştir.

Hatip; İngilterenin silâhlanmasının ehemmiyetinden bahsettikden sonra 938 de ihtiyar edilen masrafların rakamlarını saymıştır. a.a.

Kont ciyanonun Lehistan seyahatı

Italya hariciye nazırı Varşoda üç gün kalacak

Roma 22 — Hariciye nazırı Kont Ciyano üç gün kalmak üzere perşenbe günü Varşoya gidecektir.

Havans ajans muhabirinin iyi haber alan mehafillerden öğrendiğine göre; Varşovada [illegible] Avrupa meselesi mevzuu bahsedilecektir.

Kont Ciyano evelce söylendiği gibi Varşvadan Berline uğramak suretiyle değil doğruca Romaya avdet edecektir. a.a.

Filistın Konferansı akim kaldı

Bu neticenin Ingilterenin Fransadaki mevkiini müşkilleştireceği söyleniyor

Londra 23 — Filistin arap konferansı; araplarla yahudilerin kendi tezlerinden fedakârlıkta bulunmamaları yüzünden akamete uğramıştır.

Konferans; Filistindeki arapların istiklâli projesinin tahakkukundan evvel tedhişçilerin harekâtının durdurulması için mandater devletin tedbir almasını istemiştir.

salâhiyettar yahudi mahfillerinde Filistin konferansının bilkuvve akamete uğramasının İngilreyi, Fransanın Suriyede uğradığı vaziyete maruz kılacağı söylenmektedir.

e.a.

Amerikada

Yeni hava ve deniz üsleri yapılacak

Vaşington 22 — Mümessiller meclisi on iki hava ve deniz üssü yapılması hakkındaki kanunî müzakereye başlamıştır.

Bu üslerin yapılması için elli iki milyon dolar sarfetmek icap edecektir. a.a.

İngiliz menabiine göre

Şarkî Afrikada 69654 İtalyan askeri varmış

Londra 23 — Avam kamarasında Hinderson şarki Afrikadaki İtalyan askeri mikdarının ne olduğunu sormuş ve B. Batlı cevap vererek İngilterenin şarkî İtalyan Afrikasında bulunan İtalyan askeri mevcudunun 69654 olduğunu resmî menbadan öğrendiğini söylemiş ve ilâveten tabiî bu rakamın ara sıra değiştiğini ve beş ay zarfında bu rakamın arttığı anlaşılmıştır demiştir.

Suriye kabinesi nihayet teşekkül etti

Şam 23 — Suriye kabinesi Lûtfi Haffar tarafından aşağıdaki surette teşkil edilmiştir.

Başveki ve Maarif nazırı	Lûtfi Haffar
Dahiliye ve Millîmüdrfaa nazırı	Mazhar Paşaristanı
Maliye ve Hariciye nazırı	Faiz Fahvâvî
Adliye nazırı	Nesib
Millî İktisat nazırı	Selim

a.a.

İlbay

Bozdoğandan döndü

Müntehipi sani parti yoklamasında bulunmak üzere Bozdoğana gideceğini haber verdiğimiz İlbay ve parti başkanımız Ö. Günday dün refakatlerinde ilyönkurul üyelerinden Neşet Akkor ve Raif Günaydın olduğu halde Bozdoğana gitmişler ve geç vakit şehrimize avdet etmişlerdir.

İlbayın bu gün de Çineye gideği haber alınmıştır.

Ilk öğretim gazetesi 4 martta çıkacak

Öğrendiğimize göre maarif vekâleti tarafından her hafta çıkarılacağını evelce yazdığımız ilk öğretim gazetesinin ilk nüshası Martın dördüncü cumartesi günü çıkmış olacaktır.

Sekiz milyon

Liralık tahsisat nasıl sarfedilecek

dün sekiz milyon ingiliz [illegible] munzam hava tahsisatı projesini Avam kamarasına tevdi etmiştir.

Sekiz milyon liradan üçbuçuk milyon lirası yeni tayyare ve kordon balonu mübayaasına, iki buçuk milyon lirası yeni tayyare fabrikası kurulmasına, yarım milyon lirası mühim İngiliz merkezlerine dikilecek balonların ilk masraflarına, bir buçuk milyon lirası da mevcud fabrikaların genişletilmesine sarfedilecektir.

a. a.

Terbiye bahisleri:

Okullarda resim ve sanat tebiyesi

Yazan : *Öğretmen F. Yücel*

Senelerce dinî tesirler altında kalan millî kültürümüzün en fazla müteessir olan şubesi resim tedrisatı idi. Türk milletinin kendisine has istidat ve kabiliyetleri yaratıcı kuvvetleri sönmeğe mahkûm edilmişti. Cumhuriyetin ilâniyle istiklâline kavuşan kültürümüzde yapılan inkılâplardan en mühimi resim ve sanat sahasında olmuştur.

Bugünkü ilk ve orta okulların müfredat proğramlarını tetkik edersek resim ve iş dersine diğer dersler kadar hatta hususî bir ehemmiyet verildiğini görürüz. Bu suretle eski okulların uyuşturucu ve can sıkıcı tedrisatı yerine iş prensiplerine dayanan faal tedrisat kaim olmuştur.

Resim ve iş dersi bütün tedrisatı muşahhaş ve canlı bir hale getirdiklerinden bilhassa ilk okulun umumî mesaî plânı meyanında mühim bir terbiye vasıtası olmuştur.

Bu günkü resim dersi çocuğu ruhiyat noktai nazarından da tetkik etmeği ihmal etmemiştir. Çocuk muhayyilesinin faaliyetle meydana gelen resim veya model talebenin neşvünemasını muhtelif cihetlerden tanınmasına yardım edecek esaslı vesikalardır. Bu da bir zarurettir. Çünkü ancak bu suretle onların hakiki ihtiyaçlarını anlıyarak ona göre tedbir alabilmek için esaslara göre resim iş dersi; çocukta uyku balinde bulunan yaratıcı kuvetleri inkişaf ettirmeği, çoğaltmağı ve çocuğu bizzat bir şekil ve iş meydana getirmeğe sevketmeği vazife telâkki eder.

Resim dersinin şeklî vazifesi de çocuğu bedii terbiye sahasında faaliyette bulundurmaktır. renk, şekil, satıh, mekân, uslüp hakkında fikir vermek muşahhas şekiller üzerinde ahenk temrinleri yaptırmak ve güzel sanatları tetkik ettirmek sayesinde çocuğa hayat için zevk esasları verilir. Böyle bir zevkin yurda oturduğu yere, kıyafete, meslek hayatının icaplarına şekil vermekle ve güzel sanatlara dair noktai nazar ve kanaat sahibi olmağa mühim tesirleri vardır.

Yukarıdaki izahttan sonra resim iş dersinin bir okulun mesaisinde ve terbiye sahasındaki mühim rölünü anladıktan sonra esas gayesini kısaca şöyle hulâsa edebiliriz. Görme faaliyetini mütemadiyen tetkik ederek talebenin bir mevzuu resimle ifade edebilecek kabiliyetlerini yükseltmek, muhabbetle faaliyetine ihtimam, yaratıcı kuvvetleri inkişaf ettirmek, tabiatın güzelliklerini hissdebilecek kudretlerle techiz etmen onlarda şekil vermeğe yarıyacak iradeyi kuvvetlendirmek güzel sanat eserleriyle ünsiyet ettirerek şahsiyetlerini teşkil etmektir.

Germencikte Açılış Töreni

Germencik (Hususî) — Halk evimiz, halkımızın candan iştirakiyle açıldı. Mahalli programa girilmeden evvel hazırlanmış olan radyodan Başvekil doktor Refik Saydam derin bir sükûtla dinlenildikten sonra istiklâl marşı ile mahalli programa geçilmiş oldu.

Halkevi başkanımız doktor Sabri Akın, bir söylevle halkımıza Halk evlerinin ileri hamleler yaratan içtimaî müesseseler olduğunu ve ona kavuşan Germenciklilerin bahtiyar sayıldıklarını izah etti.

Törenden sonra Millî Şef İsmet İnönüne, Refik Saydama, genel sekreterliğe ve ilbayımız Özdemir Gündaya tazim telgrafları çekildi sevinçlerimiz ve bahtiyarlıklarımız bildirildi.

Bilâhare yapılan yönetim kurulu seçiminde Alim Şemin Halkevi başkanlığına, Nuri Özsoyda as başkanlığa seçilmişlerdir.

ŞEHİR HABERLERİ

Vilâyetin Alâkadar dairelerine bazı kanunlar geldi

Başvekâlet neşriyat ve Müdevvenat müdürlüğünden vilâyetimize bazı alâkalı kanunlardan gelmiş ve bunlar alâkadar dairelere birer uüsha tevzi edilmiştir. Gelen kanunlar şunlardır:

1 — 3573 Numaralı zeytinciliğin ıslâh kanunu.

2 — 3578 numaralı idarei umumiye kanununun bazı maddelerini tadil eden 2630 numalı kanunun 2 inci maddesini değiştiren kanun.

3 — 3586 sayılı arazi vergisi kanununun bazı hükümlerini ve arazı vergisinin 1935 malî yılının sonuna kadar olan bakayasının terkinine dair olan kanun.

4 -- 3588 numaralı muvazene vegisi kannnunun birinci maddesinin 5 inci fıkrasının değiştirilmesi hakkındaki kanun.

5 — 3590 numaralı damga resmi kanununun tasdikine dair olan kanun.

Maarif teftişleri

Maarif vekâleti umumî müfettişlerinden B. Ahmet dün öğleden evvel şehrimize gelmiş ve bazı mektepleri gezmiştir.

Söke fidan istiyor

Söke Ziraat muallimliği tarafından Söke mıntakası köylerine dikilmek üzere, şehrimiz ziraat dairesinden 1000 okaliptos, 1040 Katalpa. 450 isfendan, 160 badem üzerine şeftali, 225 erik 75 turunç 155 zerdali üzerine kayısı ve 320 dut fidanı istenmiştir.

Fidanlar önceden tayin edilen fiyatlarla Sökeye gönderilmek üzere hazırlanmaktadır.

Tütün fidesi için Beyanname vermeyenler ceza görecek

3337 sayılı kanunun 19 uncu maddesine göre tütün fidesi eken ekiciler İnkisarlar idaresine bir beyanname vermeğe mecburdurlar.

Bu yıl tütün fidelerinin ekme zmanı gelmiş olduğa halde bu hususta İnhisarlar idareöine müracat yapılmamıştır. Öğrendiğimize göre vaktinde beyanname vermiyenler hakkında kanuni takibat yapılacağından fide ekimi ile meşgul olanların inhisarlar idaresinde mecut matbu ve hazır beyannamelerden alarak doldurmalarını tavsiye ederiz.

Koşu yapılacak

Bölge beden tarbiyesi başkanlığı tarafından 5000 ve 2000 metreli koşular tertip edildiği haber alınmıştr. 5000 metrelik koşuya büyükler 2000 metrelik koşuya da küçükler iştirak edebileceklerdir.

Koşu 26 şubat pazar günü saat 14 de yapılacaktır.

ZABITA HABERLERİ

Evvelki akşam Cumhuriyet mahallesinde oturan Sait Mehmet kızı 18 yaşındaki Şadiyeye bıçak çektiği iddia edilen Güzelhisadan Etem oğlu 329 lu Mehmed Gökçen adliveye verimiştir.

Yozgatta Halkevi çalışmaları

Ankara 23 —Yozgat Halkevi dört oparlör getirerek şehrin muhtelif yerlerine koymuştur.

Vali Halkevi önünde toplanan halka oparlörle radyonun medeni memleketler için olan değerini anlatmıştır.

Bugünden itibaren şehre radyo neşriyatı verilmeğe başlanmıştır.

Vaşingtonun yıldönümü

Vaşington 23 — Bütün Amerika Vaşingtonun 207 inci yıldönümünü tesidetmektedir.

Aydın Halkevi Başkanlığından :

Ar şubemiz tarafından 19 Mayıs 939 Atatürk günü bir resim sergisi tertip olunmuştur. Sergi karakalem, yağlı boya ve sulu boya olmak üzere üç kısımdır.

Sergiye kabul olunacak eserler, Jüri heyeti tarafından tetkik ve yine bu Jüri heyetince her üç kısım için tayin olunacak, bir, iki ve üçüncülere mükâfatlar verileceği gibi eserler de satın alınacaktır.

Sergiye iştirâk etmek istiyenlerin şimdiden adlarını Halkevi bürosuna kaydettirmeleri rica olunur.

AYDIN'ın Tefrikası : 6 *YAZAN : ★ ★*

Bakır Madalyon

— Büyük Hikâye —

— Boğmak suretiyle öldürdüğün Yusuf oğlu Ömeri daha evvel tanınmıydın?. Aranızda geçmiş her hangi bir hadise varmıydı?.

— Hayır tanımıyordum. Tanımadığım için de aramızda halli lâzım gelen bir hadise de yoktu.

— O halde onu niçin öldürdün?.

— Ölmemek için,.

— Onun seni öldürmek istediğini isbat eden delillerin, şahitlerin varmı?

— Ölünceye kadar günahımın lekesi olarak yüzümde taşımak mecburiyetinde olduğum yara.

— Başka?.

— Kanunlarım ve temiz vicdanlarınız!.

— Kanunlarımızın adaletine vicdan ve kanaatlarımızın bitaraflığına itimat edebilirsin. Fakat bunlar kurtulabilmen veya cezanı hafifletebilmen için kâfi birer delil sayılmaz. İşlediğin cinayet bir çoklarının bilhassa bir çok kadınların gözleri önünde ve bağrışmaları arasında olmuştur. Eğer bu suçu sırf nefsini müdafaa için işledinse buna şahit olanlar bulunmuştur her halde. Onlardan bu mesele hakkında şahadet edebilecek kimseyi tanımıyormusun?.

Bugün Cinayetimden bende kalan hatıra yalnız yüzümde taşıdığım yara ve parmaklarım arasında can veren adamın hayalidir. Bunlardan, bu iki acı izden başka etrafımı çeviren insan kalabalığından hiç kimseyi hatırlamıyorum. Bu salonu dolduran insan kalabalığı arasında onlardan bu feci sahneyi başından sonuna kadar görenlerden bir çoğunun bulunduğunu zannediyorum.

Eğer zannettiğim gibi bu tanımadığım şahitler hakikaten burada mevcutsalar, her şeye rağmen içlerinde insanlık mefhumundan bir parça kalmışsa gördüklerini ve bildiklerini benim için değil bir hak için söylesinler. Bundan başka gösterecek bir tek delilim, ve söylenecek bir tek sözüm yok.

Arkamda her an biraz daha fazlalaşan bir mırıltı var. Yalnız bana bakan bir çok gözlerin sırtımda örümceklendiğini hissediyorum. O sırada kalabalık arasından bir ses, bir kadın sesi adeta bağırır gibi söyliyor:

— Ben varım. Eğer dinlerseniz ve inanırsanız sözlerime. Ben her şeyi gördüm. Bütün bildiklerimi söyliyeceğim.

— Ben de...

— Ben de...

— Ben de...

Hakimler, dinleyiciler, bepsi susuyor. Her kesin kafasında başka manalar alan istihfamlar var. Bu nedir?. Bu nasıl bir ruh tahavvülü?. Nihayet hakimin ayni ahenkli sesi ortalığa hakim oluyor:

Kanun nazarında her kes müsavidir. Ve ilâve ediyor:

— Mahkeme şahitlerin dinlenmesi için (. . . .) gününe talik edildi.

Ve ben kollarımın hürriyetini yine demir kelepçelere teslim ediyorum. Ayni süngülerin gölgesinde mahbesime dönüyorum.

★

Hapishanenin ziyaret günü. Her kesin gözü demir parmaklıkların arkasında. Oradan görünecek tanıdık bir yüz arıyorlar. Hapishane arkadaşlarımın hepsinin bir beklediği, bir özlediği var. Güneş görmiyen yüzlerdeki sarılık bu gün hiçte o kadar zavallı görünmiyor. Hepsinin yüzünde bir bayram sevinci bütün günahlarına rağmen kalın demir parmaklıkların arkasında tamamen unutulmayışlarının rengi var.. Ziyaretçisi bir az geç kalanlar sabırsızlanıyor. Renksiz yüzlerinde belli endişeler dolaşıyor.

— Acaba gelmiyecekmi?..

— Sonu var —

Şaka

Evliya Çelebi ağzı ile Denizli

(Berber esnafı beyanındadır)

Yazan : F. A.

Denizli kasabai muazzamasındaki esnafanı berberan iki kısım olup bir kısmı çarşuyukebir namındaki atîk kasabanın bulunduğu kal'a ve civarında, bir kısmı da Delikliçınar adındaki mevkide ticaretgâh kurarak icrayı sanat ederler. Bunlar diğer esnafan gibi teşkilâta bağlanmışlar ve örfüadetleri üzre bir yasa vaz eyliyerek ana göre amel itmekte bulunmuşlardır.

Denizli kasabai latifesindeki debbağ, pabuşcu, keçeci, demirci semerci, alboyacı ve bakırcı esnaflarında olduğu gibi berber esnafının da (Yiğitbaşı) ları vardır. Berberler silsilei meratibe riayet ederek sanatlarında terakkî ederler, usulleri icabı bıçak kullanıp sakal kazımağıçin (Peştemal kuşanma) tabir olunan merasim yapılmak gereklüdür. Amma en son mertebeleri zennekânın başlarını ütüleyup saçlarını dağlamağı becerebilen ve (ondüle) denen zennekân tıraşını icra edene berber başılık tevcih olunur. Bu berber başılar içinden de (Yiğit başı) seçilür.

Denizli şehri şehrinde berber başılık rütbei refiasını iktisap etmiş bir çok kemesneler var ise de bunların içinde sanatında mahir ve müşterisi kesir birisi vardırkim bu zati âlî kadir (cici Berber) ismile müsamma olup Denizli berberlerinin (Yiğit başılık rütbei refiasını iktisap eylemiştir. Bu zatın dükkânı Delikliçınar mevkiinde bulunup ruzüşep icrayı sanat eyleyerek dükkânına gelüp tıraş nevbeti bekleyen müşterilerine yaz günleri, nefis dondurma, limonata ve nar şerbetleri ve kış günleri de çay ; ihlamur ikram ederek izaz eylemektedir.

Bu fakiripür taksir, Denizlide meksüaram eylediğim günlerde tıraşım uzayup miri müşarünileyhin dükkânına uğramağın, türlü dilbazlıklarla karşuma çıkup sedirde yer gösterdi. Tabın daki nezaket ve nezahet hasebile karşıma gelüp el pençe divan durarak (ne arzu eylemekte olduğumu) sorarak emir bekledi. Bu hakir de uzayan saç ve sakalımın perişan haline bir düzen verilmesini istemekliğim üzerine, benden önce gelüp sedirde sıra bekliyen müşterileri gösterüp kemali hicap ve edeple nevbet beklemekliğimi rica etti ve bu müddet zarfında çay kahve, ıhlammur gibi meşrubattan hangisini emreylediğimi sordu. O sırada bu hakirin karnım acıkmış bulunuyor du, aç karnına bir şey içmek istemediğimi söyler söylemez (Aman efendi hazretleri ! Hiç aç durulur mu ?) diyerek koluma girüp beni sürüklercesine dükkânından çıkarıp mirimüşarünileyhin ticarethanesine muttasıl olan (Yıldız) lokantasına götürdü, orada önce iştiha açmaklık üzre Denizlinin nefis üzümlerinden mamul Arakımusaffasından ve türlü mezelerinden getirterek ikramda bulundu, filhakika lokantaya girince enfime çarpan et'ime rayıhasından bütün iştiham açılarak bir hayli şişe boşaltup, Yıldız lokantasının et'imai nefisesinden nevale çin oldum.

Trraş nevbeti bana gelince miri müşarünileyh ciciberber, beni dükkânına götürerek san'atının bütün inceliklerini gösterüp kellemi kazıdı ve başımı bembeyaz liğenine eğerek güzelce sabunladıktan sonra sakalımı çok maharetle kesdi ve bu fakiri pür taksirden para da almayarak uğurladı.

Cici berber tarafından bana yapılan bu izzet ve ikramı eşiten debbag esnafının müdürü umuru (Tahir Berkay) adındaki zatiali kadir de yeni tabakhane zaviyesinde kendi esnafları namına azim bir ziyafet hazırlamış olduklarını, bana bildirmek üzere ikamet ettiğim mahalle gelüp haber vermişlerdir. Gelecek mebhaste de bu ziyafetin nice keşide edildiği tahrir kılınacaktır.

İngiliz Seyyahı Mis Gubi heyecenlı hatıratını anlatıyor

Kutub seyahatına çıkan bir kadın, Mis Gurbı, birkaç ay evel dönmüştü. Londrada bir kitab neşreden bu İngiliz kadını, sırf mecera hevesile çıktığı seyahatinde gördülerini anlatırken, "şairane hulya „ nın altında gizli kalan "hayat faciaları„ nı gördüğünü, bunları hatırladıkça içi sızladığını yazıyor. Ve " beyaz renkli dekor içerisinde gördükleri„ nin bir kısmına aid intibalarını şöyle sıralıyor: " Büyük, rahat ve tehlikeden çok masun vapurlarla buz parçalar kımıldanan suları yarmak, sıcak kamara pencesinden şimalin harikulâdeliğini temaşa ile hayranlık duymak, fevkalâde bir haret değildir. Böyle yapmak, hoş bir tatil devresi geçirip ferahlamakla birdir .

Halbuki bu vaziyette o memleket ve oradaki insaların acına cak hâli gözlerden uzak, hem de çok uzaktır. İş, onların arasına girerek yaşamaktadır kì, o zaman insan şaşırır, şimal iklimindeki manzara güzelliğini artık hemen hemen gözü görmez, derin bir ıstırap duygusiyle onların arasına karışır. Günün birinde oradan ayrılarak kendi memleketine gelince de, içi sızlıya sızlıya o iklimde yaşamak zorunda kalanları hatırlar. Beni de, kutba doğru yol alırken, sırf oraların harikulâdeliğini seyretmeği ve ne yalan söyliyeyim, bafif tertib de maceralar geçirmeği düşünüyordum. Sonra da bunları salonlarda kırıla döküle anlatırken tabiî gülümsiyecek ve benim pervasızlığıma takdir ifade eden karşımdakilere belli belirsiz dudak bükecektim.

Halbuki şimdi iş, hiç te o zaman umduğnm gibi değil ; şimdi intıbalarımı gayetle ciddî mülâhaza ediyor ve anlatırken hiç te gülümsemiyorum; ne gülümsemek aklımdan geçiyor, ne de dudak bükmek... Bu mevzu bence artık hafif tertip bir mevzu, bir eğlence mevzuu olmaktan uzaktır ! Önce Laponyaya doğru yollandım. Ora sakinlerinin lisanından tek kelime anlamadan, bana refakat eden basit, sadık yerlilerle birlikte, Ren geyiklerinin çektiği kızaklı arabalar da, ben ve eşyam ve bir kaç yerli kılavuz, on tenecik Ren geyiği tarafından çekile çekile ilerledik. Böylece " Bingöl memleketi „ denilen araziden geçtik. Suyun diz boyuna yükseldiği yerlerden saatlerce bata çıka, geçip, gördüğüm ve öğrendiğim şeyler karşısında irkildim. Az yiyecekle iktifa eden kızak çeker Ren geyiklerini ancak doyurabilen pek az yeşillik belirmiş saha ortasında o kadar umulmadık şeyler gördüm ve öğrendim ki... Sert havalı iklim serl yapılı insanlar ortaya çıkıyor, huşunetin yanı sıra huşunet kendini gösteriyor. Buralarda yaşıyan adamların, tabiat zoriyle kendilerine mahsus kanunları vardır. Felâket ve tehlike zamanlarda, yardımcıların hayatlarına da mal olsa karşılıklı yardım esası, tabiî bir sevk halinde tezahür etmekte, kavilden file intikal etmekte... Onların esas kaidesi, hayat kanunu budur, böyledir. Lâkin, mantıkî bir teselsül de mefkut. Hareketlerinde tenakuz dolu... Nasıl mı ?. Meselâ, bir yandan kaide ve kanun böyle olduğu ve hakikaten muhtelif hâdiselerde bu hükümleri yerine getirdikleri halde, göçebece ileri gidiş sırasında aile efradınbiri veya bir kaçı hastalandı mı, zayıf düştü de yol meşakkatine daha fazla dayanamıyacak mı, onların oldukları yerde kendi hallerine bırakılmalarını gayet tabiî görüyorlar; bırakan sağlam taraf da, bırakılan sağlıksız taraf da ! bırakılan hesabına, bu hal, orada yardımsız, bakımsz can çekişmek, can vermektir. Kalan, olduğu yerden başını kaldırabilirse kendisini o halde bırakanları gözlerile ta uzaklarda görünüşleri silininceye kadar takip ediyor. Gidenler, arada bir başlarını çevirerek arkalarına baksalar bile, bir daha geri dönmiyorlar. Onlar gözden kaybolunca ölmek üzere geride bırakılan, mukadderatına boyun eğiyor. Bu ihmalden, o lâkaydiden dolayı hiç bir şikâyeti yok; terk edilmeyi gayet tabii bulmağa alışmışlar. Çünkü şimdi burada ölmekte olan kimse de, evvelce başkalarını öylece bırakmaktan çekinmemiştir. Böylece anne, baba, kardeş, çoluk, çocuk kendi haline bırakılmak, onlarca âdet hükmündedir. Şimdi bu ölmek üzere karlı, buzlu yerde tek başına bırakılan, şu ve bu zamanda yukarıda saydığım en yakınlarından birini, birkaçını, yahut hepsini birden yüzüstü bırakmaktan çekinmemiş, o zaman kendi sıhhatte olduğundan, değneğini karlara saplıya, buzlara vura vura, ileriye doğru yol almıştır. Hangi ileriye ? Meçhul bir istikbale ! Ve işte şimdi onun malûm olan hali ! Artık zamanla sıra kendisine gelmiştir ve o, bu âkibete katlanacaktır. Bu vaziyet bize akıl almaz gibi gelir şüphesiz ve beni, ürpertici masallar uyduruyor, çirkin şakalar yapıyor sananlar bulunacaktır ihtimal, fakat. ben, içim burkularak şahidi olduğum vaziyetleri anlatmaktan başka bir şey yapmıyorum; ister inanılsın, ister inanılmasın: Lâponyada ve Lâponyalılar arasında vaziyet bu merkezdedir. Şimalde geceler buz gibi soğuktur. Soğuk, buz gibi soğuk esen rüzgâr, bütün şiddetiyle iliklere işler Hava, içi, dışı donduran havadır.

Öbek öbek ateş yakılır, alevler insan boyunu aşan meşaleler halinde, rüzgârın sağdan soldan şiddetle esmesine tâbi, savrulur durur. Bunların etrafında çepçevre duranlar, ısınmak için uğraşırlar, gene de tirtir titrerler. Ren geyikleri, en sadık en kanaat edici, her türlü meşakkata katlanan yorulmak bilmez yol arkadaşlarıdır. Şimalin yukarı kısımlarına doğru, üzeri bol karla kaplı yerlere kızakları çeken bu sevimli ve sevgili hayvancıklar, insanları eşyalarile beraber tâ oralara kadar götürmüşlerdi. Şimdi onlar, birer birer kesilmekte, yüzülmekte ve kızartılmaktadır. Kendi kanından olan insana acımıyanlar, hayvana mı kıymıyacaklar ? Acıkan insanlar, onların etini gövdeye indiriyor, kemiklerini sıyırıyorlar.

Ren geyiklerinden kalacak olan şey, sadece postlarıdır. Kasapları, postlara sarınaran ısınacaklardır da ! Ben küçücük bir balıkçı gemisine de bindim; fakat, gönül eğlendirmek istiyen bir seyyah sıfatiyle değil, bir tayfa olarak.. Buzlu sularda balıkçıların çıktıkları balık avlarında nasıl uğraştıklarını haftalarca yakından takip ederken , türlü tehlike üzerimize yürüdü. Evet, tam manasile yürüdü; heybetli buz kütleleri ! Olan biten her şey, çocuk oyuncağı değildi; bilâkis... Şiddetli bir fırtınaya tutulmuştu.

Dalgalar üzerimizden aşıyor, yalnız geminin direkleri dalgalardan yukarıda uzanıyor, tekne sularla örtülüyordu. Kaptan kaptan köprüsüne iple sımsıkı bağlı olarak bağırıp çağırıyor, kumanda veriyordu. Hepimiz iplerle bellerimizden direklere bağlı vaziyette idik. Çünkü üzerimizden aşan dalgalardan bizi denize sürükleyip aşırması işten bile değildi. Balıkçı gemisi dehşetli sarsıntılar geçirirken bir de ne görelim? Bir buz kütlesi, üzerimize yürüyor gibi! Daha doğrusu, fırtına bizim

(Lütfen çeviriniz)

Beyaz dekor içinde geçen hayat

Laponyada göç eden ailenin efradından biri hastalanır da yol meşakkatine dayanamazsa, olduğu yerde mukadderatına terkedilir, bu hal, bırakan için de, bırakılan için de tabiidir.

RADYO

CUMA - 24/2/939

ANKARA RADYOSU

DALGA UZUNLUĞU

1639 m. 183 Kcs. 120 Kw.

T. A. Q. 19,74 m. 15195 Kcs. 20 Kw.

T. A. P. 31,70 m. 9465 Kcs. 20 Kw.

12.30 Proğram.

12.35 Türk müziği - Pl

13.00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri 13.10. 14 Müzik (Küçükorkestra Şef: Necip Aşkın)

1 — Moussorgsky - Gopak 2 — ainzer - Serenad 3 — Niemann - Vals Boston 4 — Koester - Hind ninnisi 5 — Solazzi - Aşk serenadı 6 Strauss - Viyana ormanlarının efsanesi. 7 — Martin Uhl - Grinzinge birdaha gitmeliyim (Vals) 8 —Fritz köpp - yaz akşamı (Süiti)

18 30 Proğram.

18.35 Müzik (Operetler - Pl)

19.00 Konuşma (Tayyareci konuşu or.)

19.15 Türk müziği (Fasıl heyeti : Feraknâk faslı)

20.00 Ajans, meteoroloji haberleri, ziraat borsası (fiyat).

20.15 Türk müziği. Çalanlar: Vecihe, Kemal Niyazi, Eşref Kadri, Cevdet Çağla. Okuyanlar: Müzeyyen Senar, Mahmut Karıdaş. 1 — Suzinak peşrevi. 2 — Refik mansay Suzinak şarkı (Zevkin ne ise söyle) 3 — Arif bey hicazkâr şarkı (Bir halet ile süzdü). 4 — Zeki Arif Suzinak şarkı (Sevdim seveli). 5 — Ksman Nihat Kürdili hicazkâr şarkı (Akşam güneşi). 6 — Cevdet Çağla - Viyola teksimi. 7 — Sadettin Kaynak-Muhayyer şarkı (Ne zaman görsem onu ayaklarım dolaşır). 8 — Sadettin Kaynak - Türkü (Dağlar dağımdır benim). 9 — Faiz Kabancı - Türkü (Aman dağlar canım dağlar yavuklumu gören yokmu). 10 — Türkü (Sinemde bir tutuşmuş yanmış ocak plsaydım).

21.00 Memleket saat ayarı

21.00 Konuşma (haftalık spor faaliyetleri)

21.15 Esham, tahvilât, kambiyo - nukut borsası (fiyat).

21.30 Müzik (Riyaseti cumhur flarmonik orkestrası)

Şef : Praetorius 1 — L. Van Beethoven : Piyano için konçerto, do majör, Nr. 1, op 15. Allegro con brio Largo. Rondo, Alleğro. Solist : Ferhunde Erkin 2 — Franz Schubert: 1 inci senfoni, re majör, (1813 yazılmış) Adagio — Allegro vivace Andante. Menuetto - Trio. Allegro vivaoe.

22.30 Müzik (Opera aryaları - Pl.)

22.45 Müzik (Cazband çiüan) Lantkş orkestrası.

23.45.24 Son ajans haberleri ve yarınki proğram.

bindiğimiz gemiyi ona doğru itiyordu. Kırıp geçirici, mahvedici buz dağının boyu aşağı yukarı altmış metreydi; yani bizim ceviz kabuğu gemiden beş kat daha yüksekti. Aramızdaki mesafe, azaldıkça azalıyor, birbirimize yakınlaştıkça yakınlaşıyorduk.

Gerçi fırtına buz kütlesini de üzerimize yürütüyordu, fakat o, ağırlığına nispetle tabiî yavaş yavaş yürürken, biz hafifliğimiz nispetinde hoplıya zıplıya gidiyor, fırtına marifetile bir oyun topu gibi üzerine fırlatılıyorduk. İstemiyerek, ecelimize susamış gibi, koskoca buz kütlesine meydan okuyorduk. Bir çarpışma oldu mu, gemi tuzla buz olur ve hiçbirimiz bu çarpışmada canımızı kurtaramazdık. Bereket versin, son dakikada, hatta belki de son saniyede, mucize kabilinden, buz kütlesi istikametini değiştirdi de rahat bir nefes aldık. Şimdi Londrada, kendimi mübalâğalı, müfrit macera hevesimi gidermiş, bu marazdan şifa hissederek şimal intibalarımı belirten, o şimal insalarının ve hayvanların acıklı mukadderatını düşünüyorum.

ilân

Aydın Vilâyet Daimî Encümeninden :

(766) lira (32) kuruş keşif bedelli kuyucak ilk okul tamiratı açık eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 2/3/939 perşembe günü saat 15 de vilâyet daimî encümeninde yapılacaktır.

Bu işe ait keşif cetveli ve şartname nafıa müdürlüğünde görülebilir.

Muvakkat teminat 57 lira 47 kuruştur.

İsteklilerin Aydın vilâyetinden bu iş için alacakları ehliyet vesikası için ihaleden 8 gün evvel vilâyete müracaat etmiş olmaları ve muvakkat teminatları ve ticaret odası vesikalarile birlikte yukarıda yazılı gün ve saatta vilâyet daimî encümenine gelmeleri ilân olunur.

15, 19, 24, 28 1128

Londrada Filistin konferansı

Londra 23 (A.A.) — Filistin konferansı hakkında yapılan gayretleri çıkmazdan kurtarmak için İngiltere hükûmeti tarafından bu sabah yahudi ajanlarile Mısır, Iran, Suudî, Arabistan mümessilleri ile hariciye nazırı lord Halifaks arasında bir telâki kararlaştırılmıştır.

Filistin arap murahhasları bu içtimada bulunmaktan imtina etmişlerdir. Bu konuşmada doktor Vayidman Filistin yahudilerinin noktai nazarını izah edecektir.

İngilterenin

Teslihat politikası İtalyanlarda heyecan uyandırdı

Londra 23 — Avam kamkrasının teslihat için büyük rakamlı masraflar kabul etmesi İtalyada heyecan uyandırmıştır.

Macaristanın

Siyasetinde değişiklik olmıyacak

Budapeşte, 22 — Başvekil bu sabah mebusan meclisi önünde proğramını okumuş, dahilî ve haricî siyasette selefi İmredinin politikasını takip edeceğini bildirmiştir. a.a.

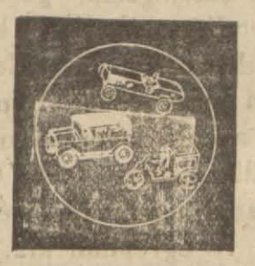
Abone şeraiti

Yıllığı her yer için 6 lira.
Altı aylığı 3 liradır.
İdare yeri: Aydında C. H. P. Basımevi.
gazeteye ait yazılar için yazı işleri müdürlüğüne, ilânlar için idare müdürlüğüne müracaat edilmelidir.

İmtiyaz sahibi ve Umumî Neşriyat Müdürü : Etem Mendres
Basıldığı yer
C H P Basımevi

MEHMET GÜRER

TECİM EVİ

AYDIN — DEMİRYOLU CADDESİ № 32/2

Saygı değer müşterilerimden gördüğüm büyük rağbetten aldığım cesaretle bu kerre mağazama yeniden pek çok çeşitler getirdim.

G Marconi

Arzunuza muvafık envai çeşit tuhafiye malları ve en iyi ıtrıyat çeşitleri her marka Gramofon ve en son çıkan plâklar, iğneleri bilûmum alâtı musikiye, hurdavat, pipo ve sıhhî sigara ağızlıkları yassı yuvarlak fantazi cep fenerleri ve taze pilleri elektrik lâmbaları envaı çeşit tıraş bıçakları, oyuncaklar vesaire gibi malları eşi görülmemiş ucuz fiatlarla tecim evimizden almak menfaatiniz icabıdır.

MARKONİ radyo 1939 modellerile SPARTON radyolarımızın geldiğini sayın müşterilerimize iftiharla bildiririm.

12 ay veresiye satış

Süleyman Gezer - Osman Sezginer

Gazete Kitap Evi

Görülen lüzum üzerine 1/2/939 tarihinden itibaren Aydın Palas oteli altına nakledilmiştir.

İstanbul - Ankara - İzmirde münteşir bütün kitap, mecmua ve gazeteleri temin edilir. Kiralık kitap verilir, bulunmıyan kitap, mecmua ve gazete nüshaları en çok bir hafta içinde getirtilerek müşterilerine takdim etmeği üzerine alır. Çeşitli ve temiz kırtasiye, en çabuk tevzi ve deruhte yeri.

1098

Doktor Şevket Kırbaş

Memleket hastanesi bakteriyoloğ ve entani hastalıklar mütehassısı

Muayenehanemi Nazilli köprüsü karşısındaki tapucu Süleymanın hanesine naklettim.

hastalarını her gün saat yediden sekize kadar ve öğleden sonr saat üçten altıya kadar kabul eder. İdrar, kan, balgam, maddei gaita ve her türlü tahlilâtı icra eder. Veremlilerde fennin en son tedavisi olan Pinomotoraksi ile hastaları tedavi eder. (971)

Basımevimizde

KÖYLERİMİZ İÇİN :

Kasa

Evrak kayt

Evlenme

Doğum

defterleri hazırlanmıştır. Temiz işçilik, En iyi cins kâğıt, Sağlam cilt, Buna karşılık fiyatlar rekabet kabul etmez derecede ucuzdur